

Vägledning för en LiU-miljö som präglas av hänsyn till personer med allergi

Inledning

Linköpings universitet värnar om allas rätt till en god arbets- och studiemiljö som möjliggör prestation efter bästa förmåga. För personer med allergi kan prestationsförmågan begränsas vid inandning av olika allergiframkallande ämnen som andra personer förtär, andas ut, har på sig eller bär med sig t.ex. tobaksrök, nötter, parfymer, djurpäls, citrus, baljväxter m.m. (*här avses inte skadliga och ibland allergiframkallande ämnen vars hantering bevakas av specialister inom miljö, säkerhet och arbetsmiljö*). Det är angeläget att hantera detta på ett så seriöst och respektfullt sätt som möjligt. Det finns trots allt försvårande omständigheter som gör det omöjligt att förbjuda nämnda ämnen.

Försvårande omständigheter med förbud

LiU är i stor utsträckning en öppen miljö där inte bara medarbetare och studenter vistas utan även besökare och förbipasserande. Det innebär att LiU aldrig kan garantera en miljö helt fri från allergiframkallande ämnen. Att utlova en allergifri miljö och formulera generella förbud för nämnda ämnen försvåras även av att:

- 1) ämnena inte är förbjudna att enligt lag förfoga över
- 2) förbud måste följas upp med övervakning och utdömande av sanktioner som inte har en grund i lag och som är praktiskt svårt att genomföra
- 3) LiU består av fyra campus där ägarförhållandena av byggnader, lokaler och mark är komplexa

Vägledning

Information i enskilda fall

För att möjliggöra en miljö som präglas av hänsyn till personer med allergi ska studenter och medarbetare vid LiU:s fyra campusområden visa respekt för kollegor som informerar om sin allergi. Den student eller medarbetare som har allergiska besvär som kan påverkas av andras beteende ansvarar själv för att informera om detta. Studenter bör i första hand vända sig till program- eller kursansvarig för att diskutera omfattningen av problemen och i vilka sammanhang och till vilka personer som en vädjan om att undvika allergiframkallande ämnen kan framföras. Informationen bör också innehålla rekommendationer om vad allergin kan innebära och hur omgivningen bör agera om en allergichock uppstår. Medarbetare med allergi informerar sin närmaste chef på motsvarande sätt.

Medicinering

Studenter och medarbetare med allergi ansvarar själva alltid för att vara förberedda med nödvändig medicin.

Skyltning

Skyltar med *förbud* mot något allergiframkallande ämne ska inte förekomma (annat än nuvarande skyltning om rökförbud, se nedan). Skyltning som *vädjar* till läsare om att undvika något ämne ska i största möjliga utsträckning inte heller användas. Om det i enskilda fall görs en bedömning att allergin är så pass allvarlig och lättutlöst att skyltning med vädjan kan vara behjälplig kontaktas HR-specialist inom arbetsmiljö eller Lika Villkor för en avstämning. Det måste dock alltid klart framgå för personen med allergi att en miljö helt fri från aktuellt ämne, trots skyltning, *inte* kan garanteras!

Rökning vid askkoppar, rökkurer och elcigaretter

När det gäller tobaksrök regleras det i tobakslagen och LiU som arbetsgivare ska enligt 8 § svara för att en arbetstagare inte utsätts, mot sin vilja, för tobaksrök i den arbetslokal eller liknande där arbetstagaren är verksam. Rökning är därmed förbjudet inomhus. Översyn av luftintag är nödvändig och sker kontinuerligt. I området runt universitetssjukhuset i Linköping och därmed Campus US råder idag förbud mot rökning. Förbudet följs inte upp med utdömande av sanktioner utan hanteras med ett förhållningssätt där personer som röker inom området inte tillrättavisas utan "visas till rätta" till de askkoppar och rökkurer som är utställda vid vissa platser utmed gränsen till det rökfria området. Vid Campus Valla och Lidingö råder förbud mot rökning inom 15 meter från entréerna. LiU:s förhållningssätt till elektroniska cigaretter är detsamma som för vanliga cigaretter, d.v.s. att det råder rökfritt inomhus, vid entréer och i inomhusgårdar. LiU vill inte att studenter eller medarbetare ska behöva avgöra vilken typ av rök som utandas. Det får heller inte medföra risk för att brandlarmet startas i onödan, vilket medför en onödig kostnad för LiU. Campus Norrköping ligger på kommunens mark och den har LiU ingen rådighet över.

Allmän information och vädjan

När medarbetare och studenter bjuder in till olika former av arrangemang för LiU:s räkning bör en uppmaning följa om att visa hänsyn till personer med allergi, t.ex. *Tänk på att visa hänsyn till personer med allergi och att starka dofter och förtäring av vissa livsmedel, t.ex. jordnötter, kan utlösa allvarliga reaktioner.* Regelbundna informationsinsatser via exempelvis LiU-webben/LiU-nytt och tv-monitorer ska upplysa om denna policy. I väktarnas uppdrag ingår att under ronder hänvisa personer, som röker intill LiU:s byggnader och entréer, till utplacerade askkoppar och rökkurer. Alla medarbetare och studenter kan hjälpa till med denna form av hänvisning. Åtgärder ska vidtas som syftar till att restauranger,

försäljningsställen och automater erbjuder nötfri förtäring i så stor utsträckning som möjligt.

Denna vägledning är framtagen av HR-enheten, ytterst ansvarig är HR-direktör.